

Manipulace jako faktor sociální deviace v justici

Manipulation as a factor of social deviation in justice

KAREL LEHMERT¹

Abstrakt

V moderní společnosti je princip fungování justice dogmaticky založen na společenské smlouvě, že justiční personál jsou dokonalé osobnosti jednající za všech okolností správně a bez emocí. Nemožnost emoce ventilovat a nutnost jejich potlačení je však výrazným činitelem rozvoje duševních poruch díky vzniklému interpersonálnímu konfliktu. Ti morálně způsobilější pouze následkem chronického stresu vyhoří, u predisponovaných jedinců se pak rozvíjí již znaky sekundární sociopatie. Díky vlivu deviantního kolegiálního prostředí lze pozorovat praktický příklad stabilního Luciferova efektu. Justiční přehmaty či zločiny nejsou tedy jen omyly nebo náhodnými činy statisticky nevýznamného počtu pomýlených. Jde o systémově chybné nastavení celé justiční komunity, kdy superiorní mocenská pozice bez efektivní zpětné vazby, a hlavně odpovědnosti za (podvědomě) agresivní až kruté jednání vůči ostatním.

Klíčová slova

justice, fachidiocie, narcismus, sociopatie, Luciferův efekt, sociální deviace

Abstract

In modern society, the principle of the functioning of justice is dogmatically based on the social contract that judicial personnel are perfect personalities acting correctly and without emotions in all circumstances. However, the inability to ventilate emotions and the need to suppress them is a significant factor in the development of mental disorders due to the resulting interpersonal conflict. Those who are more morally competent only burn out as a result of chronic stress, while predisposed individuals already develop signs of secondary sociopathy. Thanks to the influence of a deviant collegial environment, a practical example of a stable Lucifer effect can be observed. Judicial blunders or crimes are not just mistakes or random acts of a statistically insignificant number of misguided people. It is a systemically flawed setup of the entire judicial community, when a superior position of power without effective feedback, and mainly responsibility for (subconsciously) aggressive or cruel behavior towards others.

Key words

justice, fachidiocy, narcissism, sociopathy, Lucifer effect, social deviance

DOI

<http://dx.doi.org/10.37355/fvpk-2024/1-02>

¹ RNDr. PhDr. Karel Lehmert, PhD, MBA, LL.M., Odběrová laboratoř CBRNe - FILACH PROTECTION

V justičním prostředí se kromě osob nezúčastněných (např. svědci) i zúčastněných (obvykle strany sporu či žalované) pohybuje řada profesionálů, pro které je práce se slovy denním chlebem – advokáti, znalci, státní zástupci, soudci a soudní úředníci. Byť se tyto kategorie od sebe v řadě ohledů liší, lze tyto „dělníky práva“ pro jednoduchost shrnout do dále používané skupiny justičního personálu. Statisticky se jedná o velkou populační skupinu, ve které již stratigrafie různých psychosociálních jevů podléhá distribuci dle Gaussovy křivky. Pro jednoduchost a čtivost textu vskutku nelze individuálně rozlišovat, jestli Martin z Liškova je při manipulaci se slovy, významy či termíny lepší nebo horší než Renáta z Bubákova. Proto, právě s ohledem na statisticky velká čísla, bude analýza generalizována včetně výsledků. Komu se to nelíbí, nemusí číst dál. A protože lidé varování neposlouchají, vyplývá z toho, že se dotčení budou cítit úplně všichni – ti slušní, protože jsou v jednom pytlí s těmi hloupými, i narcisové a sociopaté z principu.

Obdobně jako zkoumanou skupinu je třeba si vymezit i předmět zkoumání, tj. deviantní chování v sociálním prostředí a jeho sociálně podmíněný rozvoj. Odchylka nebo deviantní chování je chování odchylovající se od očekávaného, tj. od skupinové normy schválené společností, a proto s sebou nese potrestání pachatele: formální (pokuta, propuštění, uvěznění) nebo neformální (napominání, vyhrožování trestem). Kriminalita je jednou z forem deviantního chování. Deviantní chování se ale může projevit např. tím, že ve společnosti panují různá sociální očekávání, kdy někteří lidé jsou zaměřeni na dodržování zvykových norem, jiní naopak na jejich změnu. Ve vztahu k justici lze poukázat na obecné vnímání spravedlnosti z hlediska logiky, morálky, etiky i chápání a předvídatelnosti práva jako takového oproti praxi běžné v české justici. Jinou formou kauzálního původce je nejistota behaviorálních očekávání, kdy pravidla nejsou zcela jasná, popřípadě když jsou pravidla jasná, ale populace se neshodne ohledně jejich zákonnosti a správnosti.

Existují také individuální/skupinové odchylky a zejména primární a sekundární odchylky.² Primární odchylka je nevýznamná a tolerantní, jedinec není sociálně kvalifikován jako deviant a za takového se nepovažuje. Sekundární deviance je společensky definována jako deviantní, osoba je identifikována jako deviantní. Tento proces nálepkování může být zlomovým bodem v životě jednotlivce: jakmile je označen jako deviant, má okamžitou tendenci přerušit řadu sociálních vazeb se skupinou, a dokonce se od ní izolovat. Struktura odchylky zahrnuje tři hlavní součásti:³

- člověka, který má určité chování,
- normu, která je kritériem pro hodnocení chování, které je odchýlné,
- jiné osoby nebo organizace, reagující na chování této osoby.

Deviance je spojována jako zlo v náboženských svetonázorech, jako nemoc v medicíně, jako nezákonnost v právu, jako něco, co není normální v každodenním vědomí. Deviance je ve společnosti stejně přirozená a normální jako konformismus, protože má vždy své vlastní důvody. Deviance vždy byla a bude v každé společnosti. Psychopati a sociopati jsou často schopni svůj stav zvládat a vydávat se za „normální“ občany, ačkoli jejich schopnost

2 LEMERT, E. M. *Human deviance, social problems, and social control*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1967.

3 FISCHER, S. et al. *Speciální pedagogika*. Triton, 1. vyd., Praha, 2014. ISBN 978-80-9387-792-7.

manipulace a krutosti může mít pro lidi kolem nich zničující následky. Termín psychopatie se často používá ke zdůraznění, že zdroj poruchy je vnitřní, založený na psychologických, biologických nebo genetických faktorech, zatímco sociopatie se používá ke zdůraznění převažujících sociálních faktorů v poruše: sociálních nebo rodinných zdrojů jejího rozvoje a neschopnost být společenský nebo dodržovat společenská pravidla.⁴ V tomto smyslu by sociopatie byla sociologickou nemocí *par excellence*. Znamená to neschopnost pro společnost (*socius*), přesto je mnoho popisů sociopatů popisuje jako okouzující, přitažlivě sebevědomé a společenské.⁵

V moderní společnosti charakterizované převahou spíše sekundárních, než primárních vztahů funguje sociopat nebo psychopat, alespoň v populární kultuře, jako primární ukazatel současného sociálního neklidu. Sociopat je jako milý soused odvedle, který jednoho dne „zhasne“ nebo se ukáže, že měl zlověstný druhý život. V mnoha ohledech je sociopat šifrou pro mnohé z obav, které máme ze ztráty komunity a života mezi lidmi, které neznáme. V tomto smyslu je sociopat velmi moderním druhem devianta. Současné přístupy k psychopatii a sociopatii se zaměřovaly na biologické a genetické příčiny. Jde o tradici, která sahá až k pozitivistickým přístupům k deviacím v 19. století, které se pokoušely najít biologickou příčinu kriminality a jiných typů deviantního chování, např. u C. Lombrosa.⁶ Mnohem sofistikovanější byl předpoklad Dr. Jamese Fallona⁷, neurovědce z Kalifornské univerzity. Jeho výzkum zahrnoval analýzu CT skenů mozků sériových vrahů. Zjistil, že oblasti čelního a temporálního laloku spojené s empatií, morálkou a sebekontrolou jsou u sériových vrahů „vypnuté“.

Ve stejné době, kdy Fallon prováděl výzkum psychopatů, také studoval mozkové skeny pacientů s Alzheimerovou chorobou. Ve studii Alzheimerovy choroby objevil sken mozku od kontrolního subjektu, který naznačoval příznaky psychopatie, které viděl na skenech mozku sériových vrahů. Po odtajnění identity subjektu zjistil, že jde o sken jeho vlastního mozku. Fallon byl úspěšně ženatý muž, který vychoval děti a zastával náročnou kariéru úspěšného vědce, a přesto sken mozku ukázal, že je psychopat. Když zkoumal svou vlastní genetickou historii, jeho rodokmen ukázal sedm údajných vrahů včetně slavné Lizzie Bordenové, která údajně zabila svého otce a nevlastní matku v roce 1892. Začal si všímat některých svých vlastních vzorců chování jako manipulativních, nechutně soutěživých – jen ne kriminálním způsobem. Rozhodl se toto chování pojmenovat „prosociální psychopatii“ – jedinec postrádá skutečnou empatii k ostatním, ale udržuje své chování v rámci přijatelných společenských norem – kvůli láskyplnému působení rodiny, ve které vyrůstal. Musel uznat, že při projevu genetických tendencí hrají významnou roli nejen geny, ale i prostředí.⁸

4 HARE, R. D. *Without Conscience: The Disturbing World of the Psychopaths Among Us*. New York: Guilford Press, 1999.

5 HARE, R. D. *Without Conscience: The Disturbing World of the Psychopaths Among Us*. New York: Guilford Press, 1999.

6 LITTLE, W., McGIVERN, R. *Introduction to Sociology*. 1. vyd. (CAN)., Rice Univ., Victoria, 2014. [online]. Dostupné z: <https://opentextbc.ca>

7 FALLON, J. *The Psychopath Inside: A Neuroscientist's Personal Journey into the Dark Side of the Brain*. NY: Current, 2013.

8 FALLON, J. *The Psychopath Inside: A Neuroscientist's Personal Journey into the Dark Side of the Brain*. NY:

Zda je čin deviantní či nikoli, závisí na tom, jak společnost tento čin definuje. Akty nejsou samy o sobě deviantní. Druhým sociologickým pohledem je, že deviace není vnitřní (biologickou nebo psychologickou) vlastností jednotlivců, ani aktů samotných, ale produktem sociálních procesů. Samotné normy nebo sociální kontexty, které určují, které činy jsou deviantní či nikoli, jsou neustále definovány a nově definovány prostřednictvím probíhajících společenských procesů – politických, právních, kulturních atd. Způsob, jak jsou určité činnosti nebo lidé chápáni jako deviantní, je definováno prostřednictvím zásahu morálních podnikatelů. Becker definoval morální podnikatele jako jednotlivce nebo skupiny, které ve službách svých vlastních zájmů propagují a problematizují „špatné činy“ a mají moc vytvářet a prosazovat pravidla k trestání provinění.⁹

Jednou z taktik používaných morálními podnikateli je vytvořit morální paniku z činností, které považují za deviantní. Morální panika nastává, když mediální strach a přehnaná reakce vedou úřady k nálepkování a potlačování deviantů, což zase vytváří cyklus, ve kterém je odhaleno více deviací, vzniká více strachu a je uzákoněno větší potlačování. Klíčovým poznatkem je, že deviantní status jednotlivců je jim připisován prostřednictvím sociálních procesů. Jedinci se nerodí jako devianti, ale stávají se devianty prostřednictvím interakce s referenčními skupinami, institucemi a úřady – a stejně tak se devianti stávají normálními lidmi.¹⁰ A to už, ve spojení s justičním prostředím, zní velmi povědomě, že?

Princip fungování justice je dogmaticky založen na společenské smlouvě, že justiční personál – a zejména státní zástupci, znalci a soudci – jsou dokonalé osobnosti jednající za všech okolností správně a bez emocí. To jim ukládají i příslušná legislativní ustanovení, která však absolutně neberou v potaz, že předmětem jejich účinnosti je lidská mysl. Emoce jsou přirozeným ventilem vzrušení, stresu, který naprosto pochopitelně (byť mnohdy podvědomě) každá osoba při styku s tímto druhem agendy prožívá. Nemožnost emoce ventilovat a nutnost jejich potlačení je právě výrazným činitelem rozvoje duševních poruch díky vzniklému interpersonálnímu konfliktu. Má-li tedy justiční personál povinně potlačovat své přirozené duševní pochody bez adekvátní kompenzace efektivními postupy řízené duševní hygieny, dochází k narušení zdravých duševních procesů. A protože v kompetici logického myšlení a emocí vždy emoce zvítězí, vede to k podvědomě negativním pocitům vůči subjektům práva. Z toho je již jen krůček k jejich nerespektování, odmítání a mnohdy až patologické nenávisti vůči těm, kteří justičnímu personálu toto duševní nepohodlí působí. Typické charakteristiky osobnosti, vyrovnávající se stresem způsobeným nesrovnalostí přirozeného hodnotového žebříčku s rozhodovací praxí systému, lze shrnout do:¹¹

- absence lítosti,
- chybějícího soucitu,
- nedostatku pocitů viny nad vlastními činy,
- nezájmu o důsledky svých činů díky chybějící odpovědnosti za ně.

Current, 2013.

9 BECKER, H. *Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance*. New York: Free Press, 1963.

10 LITTLE, W., MCGIVERN, R. *Introduction to Sociology*. 1. vyd. (CAN), Rice Univ., Victoria, 2014. [online]. Dostupné z: <https://opentextbc.ca>

11 LEHMERT, K. *Bezpečnostní aspekty v managementu*. Newton Universe, 2021, ISBN 978-80-87325-45-2.

Tyto sebezáchovné prvky, vedoucí k ochraně vlastní duševní integrity stresovaného justičního personálu, vedou ve svém důsledku k řadě nežádoucích sociálně-patologických jevů. Ti morálně způsobilejší pouze následkem chronického stresu vyhoří, u predisponovaných jedinců se pak rozvíjí již znaky sekundární sociopatie či změnou fungování amygdaly i psychopatické poruchy. Díky vlivu stejně nastaveného kolegiálního prostředí lze pozorovat praktický příklad stabilního Luciferova efektu. Justiční přehmaty či zločiny nejsou tedy jen omyly nebo náhodnými činy statisticky nevýznamného počtu pomýlených. Jde o systémově chybné nastavení celé justiční komunity, kdy superiorní mocenská pozice bez efektivní zpětné vazby, a hlavně odpovědnosti za vlastní jednání, podpořená vynucenou – nikoliv přirozenou – autoritou, způsobila dehumanizaci v jednání, spolu se sociálním tlakem prostředí podpořeným niternou touhou se přizpůsobit – to vše pracuje na podvědomě agresivním až krutém jednání vůči ostatním. Zimbardo právě takto popisuje Luciferův efekt¹² v jednání vězeňského personálu jak v průběhu Stanfordského vězeňského experimentu, tak zejména při zkoumání pohnutek amerického personálu detenčního zařízení v iráckém Abú Ghraibu. V důsledku svých experimentů Zimbardo rychle rozpoznal, že náhodní „dobří“ a „normální“ lidé mají zálibu proměnit se ve zlé, když interagují s ostatními v roli, kde nad nimi měli autoritu. Indicií potvrzující tuto domněnku jsou právě i psychologické procesy pozorovatelné v justičním prostředí, kdy personál je v jistých fázích podrobován psychologickému testování.

Zimbardův experimentální koncept¹³ byl až do popsání a vyšetření psychologických procesů personálu z Abú Ghraibu zpochybňován kvůli nehumánním parametrům a nízkým morálním standardům. Pokud však základní procesy popsané v rámci Luciferova efektu porovnáme s abstrahovanými procesy českého justičního prostředí, lze nalézt až podezřelé množství shodných prvků, které nemohou být náhodnými (dle J. Urbana):

- **narcismus** – pocit výrazné jedinečnosti, důležitosti a nadřazených schopností. Superiorní osoby vyžadují pozornost a obdiv, a pokud se jim jich nedostává, jsou k jejich získání schopni zajít poměrně daleko.
- **machiavelismus** – (skrývaný) sklon cynicky manipulovat ostatními. Bez jakýchkoli skrupulí se uchylují ke klamu, manipulaci a zneužívání druhých, a při prosazování svých cílů pohrdají jakýmkoli hodnotami. Netrpí výčitkami svědomí.
- **sociopatické rysy** se vyznačují sníženou společenskou odpovědností, absencí jakékoli empatie, bezohledným, bezcitným i impulzivním jednáním.
- **všední sadismus** – potěšení z možnosti škodit či ublížovat druhým až záliba takové situace vyhledávat.

Máme-li tedy jasně definovaný proces degradace osobnostně slabých jedinců vlivem sociálně deviantního prostředí, z toho vyplývající „výrobu“ dalších generací sociálních deviantů podporujících stabilitu původního sociálně deviantního prostředí, pak se logicky nabízí otázka, zda-li v případě justičního prostředí jde, díky realizovanému psychologickému testování, o (být možná podvědomou) selekci vhodně osobnostně slabých jedinců či o přirozenou kumulaci patopsychologických osobností. V západní

12 ZIMBARDO, P. *The Lucifer effect: Understanding how good people turn evil*. Random House, 2007.

13 ZIMBARDO, P. et al. *Stanford Prison Experiment*. 1971. [online]. Dostupné z: https://web.stanford.edu/dept/spec_coll/uarch/exhibits/Narration.pdf

populaci se vyskytuje zhruba 1% podíl ryzích psychopatů a 30 % psychopaticky laděných osobností. V seniorních manažerských pozicích se však již kumulace psychopatů zvyšuje na 3–4 %. Psychopatie může být podmíněná primárně fyziologicky (cca 2–4 % populace), kdy jinak strukturovaná amygdala brání ve správném vyhodnocování a prožívání emocí. Sekundární psychopatie je situačně podmíněná (např. prostředím či traumatem), kdy predisponovaný jedinec se naučí psychopatické rysy chování využívat ke svému prospěchu.^{14, 15} Vzhledem k tomu, že funkce amygdaly jsou primárně ovlivňovány stresem – a jak uvedeno výše, stres je výrazným prvkem justiční práce, je zde zcela zřejmá souvislost.

Základním korektivním faktorem v lidském jednání je odpovědnost, bez které jednání odpovídá behaviorální úrovni vyspělých primátů, např. šimpanzů bonobo. Zákon o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů však v § 79 odst. 1 zák. č. 6/2002 Sb. jasně uvádí, že „Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem.“ Vzhledem k tomu, že za škody způsobené činností justice (soudců, soudních úředníků, státních zástupců atd.) odpovídá Ministerstvo spravedlnosti ČR, nelze o jakékoliv formě osobní odpovědnosti za justiční činnost ani uvažovat. Tím chybí základní korektivní faktor, který by napomohl sebereflexi jejich činnosti.

„Zákon“, uvedený v § 79 odst. 1 zák. č. 6/2002 Sb., však nenahradí svou rigiditou nejen bazální odpovědnost za vlastní činy, ale ani základní požadavky na jakékoliv lidské jednání – aplikace logiky, kritického myšlení a zejména odbornosti. Byť nelze generalizovat a v širých vodách české justice se jistě vyskytují i bílé velryby, Gaussova křivka platí a malý počet rozumných jedinců nevyrovná masovou produkci justičních dokumentů bez známek jakékoliv autokorektury či aplikace zdravého rozumu, vědy nebo kritického myšlení. Důsledně uplatňování pouze právního pohledu na řešenou věc bez aplikace širších souvislostí či multidisciplinárních znalostí nutných k vlastnímu pochopení řešené věci je nutným výstupem člověka s omezeným rozhledem, zaměřeného pouze na vlastní obor a nevnímajícího širší souvislosti. Německý jazyk nazývá jako *fachidioty* či *fachtrottely* (od *Fachidiotie*, tj. oborové zaslepenosti neboli profesionální slepoty) odborníky, kteří znají problém pouze z pohledu své odborné oblasti, mohou mu porozumět pouze ze svého pohledu a nezohledňují všechny možnosti a směry, které jsou nezbytné. Pro úplnou srozumitelnost je totiž nezbytné celkové poznání a pochopení předmětu, věci nebo tématu. Pro *fachidiota* je často obtížné cítit se do druhých, doplnit a rozšířit svůj omezený rozhled. Jiné možné způsoby nahlížení na věci *fachidiot* odmítá kvůli selektivnímu vnímání (např. egoismus, narcismus) a z toho plynoucí neznalosti. A to už se nám definičně významně blíží k dříve jmenovaným znakům sociální deviace či sociopatického jednání...

Byť se tedy někteří justiční odborníci domnívají, že soudce by měl hodnotit případ či znalecký posudek ve všech aspektech včetně odborných (např. prof. JUDr. Jan Musil, CSc.) – což je logicky naprosto správně, avšak tento požadavek naráží na realitu jednostranně

14 LEHMERT, K. *Bezpečnostní aspekty v managementu*. Newton Universe, 2021, ISBN 978-80-87325-45-2.

15 MARSH, A. *Speaking of Psychology: Why psychopathy is more common than you think, with Abigail Marsh, PhD*. Ed. K. Mills. American Psychological Association, 2022. [online]. Dostupné z: <https://www.apa.org/news/podcasts/speaking-of-psychology/psychopathy>

vzdělaného justičního personálu, který se obvykle jen horkotěžko orientuje ve vlastní odbornosti, natož v jiných. Nezbyvá než souhlasit s K. Marxem, který ve svém *Miseré de la philosophie*¹⁶ konstatoval dodnes platnou pravdu, že „to, co charakterizuje dělbu práce v moderní společnosti, je skutečnost, že vytváří specializace, odborníky a s nimi i fachidiotismus.“ Aby situace nebyla tak jednoduchá, situace se komplikuje nejen odborností (úrovni a selektivním zaměřením), ale i genderem a vlastní inteligencí. Vzhledem k tomu, že nejstarší statisticky významná skupina právních odborníků je aktivní od 80. let (tj. cca 40 let), lze pěkně sledovat intelektuální posun v souladu s Flynnovým efektem¹⁷, který ukazuje postupný nárůst inteligence v průběhu 20. stol. Oproti tomu je ale pozorovatelný opětovný propad průměrných hodnot přirozené inteligence u osob narozených po roce 1989.¹⁸ Základní ukazatele inteligence lze aplikovat do kompetenčního souboru dovedností:

- abstraktní a logické myšlení,
- představivost,
- schopnost uvažovat o hypotetických možnostech,
- jazykový cit.

Z uvedeného je patrné, že justiční personál je výrazně omezen ve svých dovednostech podmiňujících reálně dosažitelnou intelligenční úroveň. Zejména jazykový cit, dovednost vypovídající o schopnostech se učit a aplikovat, je v některých produktech justice (o policii ani nemluvě) stejně tristní jako logické myšlení v jiných.

Obdobně jako absentující schopnost aplikovat dovednosti dosažené vzděláním (ať už z lenosti, neúcty či neochoty), je výrazným faktorem ovlivňujícím kredibilitu justičního personálu i gender. Ačkoliv je genderová podjatost nejlépe pozorovatelná v opatrovnických řízeních, kdy jsou výrazně šikanováni otcové – často jediní muži v místnosti plné vzájemně se podporujících žen, obecně lze na tento faktor narazit kdekoliv. V opačném gardu je pro genderovou podjatost zase signifikantní rozhodovací praxe v oblasti sexuálních deliktů, kdy je oběť sekundárně traumatizována verbálně výslechem stejně poznámkami needukovaných ignorantů. Zde je třeba zmínit, v souvislosti s významnou feminizací justice stejně jako sociálních služeb, lékařství či školství, i zajímavou studii¹⁹ prokazující snížení objemu šedé kůry mozkové matek s každou dokončenou graviditou. Jediná část mozku, která se u matek vrátí po téměř 2 letech na původní úroveň, je hippokampus zodpovědný za explicitní, dlouhodobou paměť. Ostatní kognitivní funkce jsou prokazatelně sniženy ještě 6 let po porodu. Obdobně jako hormonální bouře spojená s graviditou a mateřstvím

16 MARX, K. *Das Elend der Philosophie*, Kap. 2, T. 2 (*Arbeitsteilung und Maschinen*). In *Marx-Engels-Werke*, Dietz Verlag Berlin, 1972, Vol. 4.

17 FLYNN, J. R. *Requiem for nutrition as the cause of IQ gains: Raven's gains in Britain 1938–2008. Economics and Human Biology*. 7 (1): 18–27. [online]. Dostupné z: doi:10.1016/j.ehb.2009.01.009. ISSN 1873-6130. PMID 19251490.

18 BRATSBER, B., ROGEBERG, O. *Flynn effect and its reversal are both environmentally caused*. PNAS, 2018, 115 (26) 6674-6678. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1073/pnas.1717893115>

19 MARTÍNEZ-GARCÍA, M. et al. (2021). *Do Pregnancy-Induced Brain Changes Reverse? The Brain of a Mother Six Years after Parturition*. *Brain Sci*. 2021 Jan 28;11(2):168. [online]. Dostupné z: doi: 10.3390/brainsci11020168. PMID: 33525512; PMCID: PMC7912216

změní kognitivní schopnosti ženy v dlouhodobém měřítku, hormonální změny ovlivňují emoce, vnímání i kognitivní funkce ženy v krátkodobém horizontu i v závislosti na fázi menstruačního cyklu či užívání hormonální kontracepce. Tím se nám ještě více potvrzuje údajná nezávislost a nepodjatost justičního personálu v jednání i rozhodovací praxi jako pouhá právní fikce, tj. předstírání něčeho, co ve skutečnosti je jen iluzí, kterou se všichni ukájejí, ačkoliv vědí (nebo by vědět měli), že reálně je pravda někde jinde.

Pokud tedy shrneme vstupní parametry rozhodovacích procesů v justici, objevují se zde výrazné prvky vyvracející schopnost justičního personálu za stávající situace nezaujatě posuzovat i vlastní jednání, natož cizí:

- deviantní prostředí působící sociálním tlakem k přizpůsobení,
- kumulace deviantně predisponovaných jedinců již při volbě povolání,
- extrémní stres trvale měnící vnímání i hodnotový žebříček justičního personálu,
- rozvoj negativních patopsychologických jevů vlivem absentujících kontrolních mechanismů (narcismus, machiavelismus, sociopatie, všední sadismus),
- fahidiocie,
- absence osobní odpovědnosti,
- genderová podjatost.

Jakým způsobem se tedy tato deformovaná mentalita projevuje v praxi? Primárně tím, že justiční personál, díky zcela zřejmé aroganci moci založené na fahidiocii a absenci autokorektivních mechanismů, je zvyklý přizpůsobovat realitu svým deformovaným představám o fungování světa. K tomu slouží manipulace – ať již manipulace primární (cílená úprava dokumentů či důkazů) nebo sekundární, kdy je zneužíván systém jako takový, aby byl dosažen zamýšlený efekt navzdory důkazům. Psychopaticky laděné osobnosti přistupují ke svým obětem bez emocí, považují celou situaci za hru. A protože se obvykle jedná o hráče bez autokorektivních mechanismů či jiné kontroly, snadno se díky stresu a sociálně deviantnímu prostředí rozvíjí u justičního personálu přidružená porucha osobnosti v podobě patologického hráčství. Oproti typickým gamblerům, hrajícím si s vlastním životem, justiční gambling přináší těmto závislým osobám větší vzrušení a bez rizika – zahrávají si totiž pouze s cizími životy.

Percentuální prevalence patologického hráčství koreluje s výskytem psychopatie, stejně jako jejich komplexní etiologie. Neurobiologické studie prokázaly u osob majících problémy s hazardem také menší objemy v amygdale a hippocampu, dvou oblastech souvisejících s emočním učením a regulací stresu, což je úzce navázáno na poruchu funkce amygdaly typickou pro psychopatické poruchy.²⁰ Vzájemné propojení je navíc ještě více podpořeno faktem, že 96 % osob se sklony ke gamblingu má alespoň jednu další psychiatrickou poruchu. Poruchy užívání návykových látek (včetně kofeinu či nikotinu), poruchy kontroly impulzivity, poruchy nálady a úzkostné poruchy jsou zvláště běžné u lidí s problémy s hazardními hrami.²¹ Závislost na hraní s lidskými osudy je v

20 WU, L. et al. A role for the right dorsolateral prefrontal cortex in enhancing regulation of both craving and negative emotions in internet gaming disorder: A randomized trial. *European Neuropsychopharmacology*, Vol. 36, 2020, pp. 29–37, ISSN 0924-977X. [online]. Dostupné z: doi.org/10.1016/j.euroneuro.2020.04.003

21 POTENZA, M.N., BALODIS, I.M., DEREVENSKY, J. et al. Gambling disorder. *Nat Rev Dis Primers* 5, 51 (2019).

justičním prostředí definována manipulativním jednáním s typickými indikátory vzrušení a pohnutkami:

- strach – *Přijde se na to, že projednávané věci vůbec nerozumím?*
- důvěra – *Mně se musí věřit, protože zákon to vyžaduje!*
- zvědavost – *Kam až můžu zajít?*
- chamtivost – *Kde jinde by mi zaplatili takové skvělé peníze za tak mizernou práci?*
- vzrušení – *Vítězství je tak sladké...*
- časový stres – *Honem, ať to mám hotovo!*

Tyto indikátory spouští behaviorální procesy změněného odměnového chování, kdy osoba závislá na potěšení ze hry (tj. justičního vítězství nad realitou) zažívá větší vzrušení než např. při sexu. Absence korektivních opatření vede k beztrestnosti a tím i utvrzení sociálně deviantního chování justičního personálu, kdy každé další vítězství přináší větší uspokojení. Tato rozvíjející se závislost je srovnatelná se závislostí na návykových látkách, např. metamfetaminu. Zde se nabízí vcelku snadná diagnostika predisponovaných jedinců při psychotestech justičního personálu za pomoci neurobiofeedbacku, který může odhalit známé změny ve funkci mozku.²² Zároveň se tak nabízí vysvětlení zjevně patologického jednání ve formě intenzivní fuchidiocie, neboť vzrušení vypíná kritické myšlení.

Absentující sociální brzdy, autokorektivní mechanismy včetně osobní odpovědnosti a zejména extrémní vzrušení vede k predátorskému chování. Sociální predace využívá jako základní stimulant strach oběti, který justiční personál vytváří nátlakem vedoucím ke stresu cílové osoby. Psychopaticky laděné osobnosti se ukájejí již samotným pozorováním strachu, který vyvolávají, a tím si zároveň připravují cestu k dosažení svého cíle v podobě vítězství. Stres a z něj vyplývající strach totiž podporují sugestibilitu oběti a tím i její manipulovatelnost. Princip je jednoduchý – reakce na extrémní stres jsou:

- FIGHT – boj – těžko ale může verbálně napadený jedinec zatlouct soudce do židle, že...
- FLIGHT – útek – jen obtížně může stresovaný jedinec opustit jednací síň, že...
- FREEZE – zamrznutí – častý úkaz, kdy si cíleně stresovaná osoba na nic nevzpomene...
- FAWN – vzdání se – justici vyžadovaný stav, kdy osoba se nechá po libosti manipulovat.

V souvislosti s razantním snížením limitu stresové tolerance u běžné populace díky postcovidovému syndromu lze očekávat i výraznější nástup extrémní varianty FREEZE reakce v podobě polyvagálního syndromu, který díky neznalosti zdravotnického personálu nevhodným ošetřením vede k úmrtí ošetřovaného zdánlivě z přirozených příčin – a justiční pachatel odejde nepotrestán.

<https://doi.org/10.1038/s41572-019-0099-7>

22 WU, L. et al. A role for the right dorsolateral prefrontal cortex in enhancing regulation of both craving and negative emotions in internet gaming disorder: A randomized trial. *European Neuropsychopharmacology*, Vol. 36, 2020, pp. 29-37, ISSN 0924-977X. [online]. Dostupné z: doi.org/10.1016/j.euroneuro.2020.04.003

Jak již bylo zmíněno výše, k vyvolání extrémního stresu u cílové osoby a zároveň k dosažení extrémního uspokojení ovládající osoby jsou v případě justičního prostředí využívány manipulace. Odhlédneme-li od systémových manipulací se spisovým materiálem a důkazy, zůstávají zde manipulace sociální, zaměřené na destrukci osobnosti manipulované osoby. Manipulace jako taková je forma sociální výměny informací, která přináší výhody manipulátorovi a zároveň tlačí cíl manipulace do nevýhodné pozice. Prostředkem manipulace je dezinformace jako záměrná manipulace informačního obsahu, která je skrytě zařazena do komunikačního systému s úmyslem klamat. K tomu využívá:²³

- nedokonalé kritické vyhodnocování informací,
- systematické kognitivní chyby – heuristika dostupnosti, předpojatost, opomenutí,
- iracionalitu – náchyllost k dezinformacím = nižší úroveň kognitivního uvažování,
- důvěru ve zdroj = důvěru v lež.

Samotné behaviorální procesy aplikující uvedené principy jsou již známé každému, kdo někdy přišel do styku s justičním jednáním:

- gaslighting – manipulátor se snaží znejistit cíl tak, že manipulované osoby zpochybňují vlastní paměť, vnímání reality a svůj zdravý rozum;
- konfrontační výslechové techniky – kdy verbální mikroagrese zvýší extrémním stresem sugestibilitu cílové osoby;
- účelová difamace primárně cílí na senzitivní osoby (až 20 % populace);
- cílený stres vedoucí k fawningu, tj. sociálně adaptivnímu chování deeskalujícímu konfliktu za jakoukoliv cenu včetně destrukce vlastní osobnosti.

Manipulativní techniky, využívané k výše uvedenému jednání za účelem vyvolání extrémního stresu u cílové osoby a zároveň k administrativnímu odůvodnění jednání manipulátora v souladu s celým sociálně deviantním systémem, jsou složeny z řady argumentačních klamů. Nejubožejší, avšak nejčastější, je využívání argumentačních klamů ve formě čisté lži k manipulativnímu odůvodnění konání či nekonání. Ačkoliv by se mohlo zdát, že používání krystalické lži je běžné pouze v prostředí soukromého práva, často – a stejně málo sofistikovaně – jej lze nalézt i v právu trestním.

Příkladem aplikace lži v právu soukromém je např. až směšná argumentace Mgr. R. Benetkové, která v opatrovnickém sporu bezostyšně tvrdí soudu ve svém podání, že otec (pracující jako vedoucí akreditované farmaceutické laboratoře) se „...každodenně dostává do styku s nebezpečnými látkami, což zvyšuje nebezpečí zdravotního ohrožení osob, se kterými pobývá ve společné domácnosti“.²⁴ Ačkoliv se může zdát, že se jedná o argument ad hominem, při byť i malém zapojení zdravého rozumu je zřejmé, že jde o čistokrevnou lež – ani řadový pracovník akreditované chemické laboratoře nemůže přenést jakoukoliv kontaminaci mimo laboratoř, natož v koncentraci ohrožující jinou osobu (dřív by totiž zemřel sám – sledování seriálu Simpsonovi může škodit zdravému úsudku!). Je až s podivem, že soud na tuto argumentaci přistoupil – vypovídá to hodně o až mizivé aplikaci prostého rozumu na všech stranách české justice.

23 LEHMERT, K. *Bezpečnostní aspekty v managementu*. Newton Universe, 2021, ISBN 978-80-87325-45-2.

24 Č.j. 0 P 307/2021-140.

Obdobnou zřejmou lži, produkovanou k posílení vlastní nicotné vyjednávací pozice, mohou být např. tvrzení JUDr. I. Grebíkové²⁵, která srdceryvně líčí násilnickou partnerku jako oběť, požadující po týraném expartnerovi po rozchodu finanční vyrovnání za byt v jeho vlastnictví tvrzením, že ho pořídili společně – až na to, že v době pořízení bytu spolu neměli žádný vztah, byt si pořídil a zaplatil sám. To je zcela zřejmým apelem na lítost, kdy se argumentující pokouší z nedostatku racionálních argumentů vzbudit emoce a tím podpořit svou chabou pozici. Tyto argumentační klamy obvykle slouží jako podpůrné argumenty pro konstrukci klamu „rozjetého vozu“, kdy postupným budováním osamocených souhlasů s jednotlivými tvrzeními si argumentující strana vytváří pozici k celkovému přijetí vlastního falešného názoru, což však neznamená, že by tento byl jakkoliv fakticky oprávněný.

Že využívání manipulativních taktik není genderově vyhraněnou záležitostí, dokazuje Mgr. J. Málek²⁶, který jedním dechem tvrdí, že důkazně podložené hodnocení oponenta je toliko neobjektivním dojmem, avšak v dalším odstavci jiný objektivní důkaz oponenta vášnivě vyvrací vlastními domněnkami, prezentovanými jako neotřesitelný fakt. Zde se velmi pěkně demonstruje (kromě obsahově zjevné lži) i poněkud sofistikovanější *argumentum ad lapidem*, který spočívá v tom, že řečník nepohodlně tvrzení bez dalších argumentů odmítne jako „očividně“ nesmyslné nebo jinak nevěrohodné, a tak se vyhne nutnosti jej vyvracet.

Typickým argumentačním klamem ve chvíli, kdy justičnímu personálu dojdou argumenty, je klam relevance, založený na vyvracení argumentu odlišného od toho, o kterém se skutečně diskutuje, aniž by posuzující (např. soudce) tento rozdíl rozpoznal nebo uznal. Účelem této, často extrémnější verze protiargumentu, je vzbuzení dojmu, že něčí pozice je silnější než ve skutečnosti. Vzhledem k malé fantazii pachatelů těchto odpudivých praktik je nejčastější formou konstrukce lži či klamu využití projektivních technik, kdy skutky páchané vlastními klienty přisoudí verbálně agresivní formou protistraně. To již hraničí s argumentem tu quoque, kdy argumentující používá zjevného pokrytectví k neutralizaci primárního argumentu a odvedení pozornosti od problému. Klam relevance bývá argumentačně slabší stranou obvykle kombinován s čistou lží, zhusta doplněnou dalšími prvky, např. zahlcením slovy či odkazy na (neexistující či nerelevantní autoritu). Demonstace tohoto manipulativního komplexu je však nad rámec předkládané analýzy, neboť se jedná o rozsáhlejší texty.

Dalším stupněm manipulativních technik je použití deduktivního klamu, definovaného jako argument, který je fakticky neplatný, neboť samotný argument může mít pravdivé předpoklady, ale přesto má falešný závěr, tj. dedukce postupuje chybně. Přítomnost formálního klamu v deduktivním argumentu nevypovídá nic o premise argumentu nebo jeho závěru (*argumentum ad logicam*). Z principu své konstrukce je tento druh argumentačního klamu více užíván ze strany státního zastupitelství či soudu samého, neboť je vhodnou odpovědí na předcházející techniky založené na lži. Příkladnou konstrukcí deduktivního klamu je intelektuálně slabá úvaha JUDr. P. Jeziorka (OSZ

25 Sp. zn. 14 Nc 1029/2020.

26 Sp. zn. 0 P 282/2023.

Pha 4)²⁷, který jako hlavní argument nepochybné správnosti forenzně i logicky vadného postupu policejního vyšetřovatele por. Bc. O. Baudyše (6. OOK SKPV Pha IV) uvádí rozsah spisu v počtu stránek (sic!), ačkoliv tento zcela prokazatelně řadu jemu nevyhovujících důkazů usvědčujících pachatele opomenul či zmanipuloval, byť je měl k dispozici. Klíčový deduktivní klam, použitý JUDr. Jeziorkem k odložení případu podvodu a zpronevěry mezi bývalými partnery (žena dlouhodobě okrádala svého přítele i jeho děti, což sama do protokolu před policejním orgánem přiznala), spočívá v tvrzení bez důkazů, že „partnerské soužití protiprávní jednání podezřelé fakticky vylučuje, neboť společné soužití vyžaduje společné hospodaření“. Tak státní zástupce oficiálně odůvodnil páchnání trestné činnosti mezi partnery, beztrestně a s požehnáním státu. Nebohý prokurátor zcela zřejmě ještě nezaregistroval, že hříčkový komunismus jako sociální experiment ztroskotat již před více než 30 lety... Tento argumentační klam by byl zcela zřejmým argumentem z neznalosti, kdy prohlášení musí být pravdivé, protože nebyla prokázána nepravda nebo neexistuje žádný důkaz proti němu – kdyby se pachatelka sama nedoznala a všechny věcné důkazy její přiznání nedosvědčovaly. Argument z neznalosti lze použít k podpoře několika protichůdných závěrů najednou, avšak reálně nic nedokazuje. Místo toho přesouvá důkazní potřebu od osoby, která argument uplatňuje. Obdobně často bývá v justici uplatňován i argument kruhem, který v tvrzení užívá shodný předpoklad i závěr. Obsahově se však jedná o rozsáhlé texty, neboť principem je dostatečné oddělení výchozího i závěrečného tvrzení, aby si čtenář neuvědomil opakování domněnek.

Mezi čirou lží a neznalostí je rozdíl v úmyslu, byť zejména v justičním prostředí jdou ruku v ruce a obvykle není zřejmý rozdíl v primární pohnutce. Budeme-li optimisticky vycházet z předpokladu, že kromě patologických lhářů se mohou vyskytovat i prostě a jednoduše neznalí lidé (či fachiidioti), pak k maskování nepochopitelného řešení problému slouží argumentační klam *ad ignorantiam*. Zde lze jako příklad uvést JUDr. V. Langhammerovou (MS Pha)²⁸, která v rámci trestního řízení cíleně neprovedla důkazy v podobě znaleckých posudků navržených obhajobou, které se jí nehodily do konceptu vedeného trestního řízení – s odůvodněním, že specializace znalce v oboru kriminálního zneužití chemických či biologických látek je irelevantní k projednávanému předmětu spočívajícímu v kriminálním zneužití chemických látek biologického původu. Při veřejném zasedání toto navíc odůvodnila úmyslnou manipulací s definicemi, kdy kriminální zneužití těchto látek vydávala za problematiku řešení průmyslových nehod. Jedná se o zářný příklad manipulativní fachiidiocie, potvrzené vlastním přiznáním pachatelky manipulace: „... hledala jsem obor, ve kterém bych jednou mohla pomáhat lidem. Když jsem ale vyhodnotila svoje studijní výsledky z biologie a chemie, tak bylo jasné, že na medicínu moje cesta nepovede. Začala jsem proto hledat jiný obor, ve kterém by se dalo pomáhat lidem, a tehdy mě napadlo právo...“²⁹ Jak takový lidský materiál může rozhodovat o lidských osudech na základě přiznané ignorance vědy (a z toho vyplývajících defektních názorů a rozhodnutí), je velkou záhadou vesmíru a české justice. Od této demonstrace arogance moci a manipulace *ad ignorantiam* prostou osobní neznalostí či jednostrannou oborovou zaslepeností se dostáváme až k ryze úmyslným manipulativním skutkům, které již nelze omluvit jinak.

27 Č.j. 2 ZN 3824/2021-36.

28 Sp. zn. 48 T 10/2022.

29 ZÍTKA, J. *Zajímají mě lidské příběhy. Se soudkyní Vlastou Langhammerovou (nejen) o její dobrovolnické činnosti.* In *Český zápas*, č. 3, 2019, pp. 5-6.

Manipulativním jednáním *par excellence* je emocionálně výrazně zabarvené vyjádření JUDr. T. Malátkové (OSZ Pha 2)³⁰ o založení podnětu k trestnímu stíhání pro pomluvu *ad acta*, která velmi složitou a překroucenou konstrukcí dospěla ke zjištění, že se nejedná o způsobilý podklad pro vedení trestního řízení, ačkoliv byla přítomna jasná výzva k útoku na osobu podatele, řadou hrubě nepravdivých výroků vznikla jeho firmě značná škoda a současně dle prokurátorky označení jako „*rasista*“ či „*bílý supremacista*“ není pro čestného člověka dostatečně difamujícím.³¹ Za pomoci sekvenovaných argumentačních klamů JUDr. Malátková přizpůsobila své vyjádření tvrzení pachatelky v plném rozsahu. Označení historické symboliky demonstrované muzeálními replikami předkřesťanských předmětů, určenými pro vyznavače reenactmentu a living history, za rasistickou, pravicově extremistickou, nacionalistickou či protimigrační je podle JUDr. Malátkové názorem obhajitelným, zároveň krytým svobodou projevu garantovanou ústavně, aniž by se snad jednalo o zveřejňování nepravdivých informací, které by bylo nutné řešit prostředky trestního práva. Tím však JUDr. Malátková sama projektovala své osobní postoje včetně zřejmé předsudečné nenávisti do odůvodnění, které tak již z principu nemohlo být nestranné. Jedná se tak o příkladné rychlé manipulativní zevšeobecnění, postavené na cíleně ukvapených hodnoceních několika příkladů, nikoliv reálném zhodnocení podstatných důkazů. Proto také při pozdějším nestranném přezkoumání často neobstojí právě kvůli nedostatku podpůrných důkazů; to si však vyžaduje vůli přezkoumávajícího se opravdu zamyslet. Tvrzení totiž může být v jednom případě pravdivé, což však neznamená, že je pravdivé vždy nebo jako celek. Tato ukvapená zobecnění bývají zejména v justiční argumentaci častá, neboť existuje široká škála toho, co je ještě přijatelné jako „dostatečný“ důkaz. Pravidla pro dokazování se často mění na základě uváděného tvrzení i prostředí.

Asi nejpůsobivějším bodem vyjádření JUDr. Malátkové se stala výtka neodbornosti předloženého odborného vyjádření, že jeho zpracovatelé neváhají „*opakovaně pejorativně bez dalšího vysvětlení označovat hnutí Black Lives Matter hnutím rasistickým, aniž by ani náznakem upozornili na myšlenky, které stály v jeho počátku. Mezi nimi je i protest proti selektivní policejní brutalitě namířené proti Afroameričanům v USA.*“ Toto prohlášení je samo o sobě velmi nevhodné, neboť hnutí *Black Lives Matter* je již z podstaty věci rasistické stejně jako např. *Ku-klux-klan* – obě hnutí vyzdvihují nadřazenost jedné rasy nad druhou a ve jménu obou se páchá násilí. Jedná se tedy o čirý argumentační klam falešného dilematu, což je manipulativní nástroj určený k polarizaci publika, založený na propagaci jedné strany a demonizaci druhé.

Dalším hvězdným argumentem JUDr. Malátkové je prohlášení, že jestliže se někdo přátelí s členy bývalé kapely Orlík (byť i jen virtuálním „olajkováním“ příspěvku jednoho z nich na Facebooku), pak jsou rasisté nejen oni, ale i jejich přátelé. Dle této logiky by pak slavná série filmů o básnících byla rasistická, jelikož v ní vystupuje člen kapely Orlík David Matásek... Zde se jedná o klasický příklad argumentačního klamu falešnou stopou, což je běžná taktika k odvrácení pozornosti a nasměrování čtenáře k falešnému závěru. Tyto dílčí

30 Č.j. 1 ZN 244/2021-6.

31 LEHMERT, K., AMBROZOVÁ, E., POKORNÝ, V., KOLEŇÁK, J. Vnímání odborných důkazů justici. In: Sborník 6. mezinárodní konference o trestněprávních a kriminalistických aspektech dokazování, Praha: VŠFS, 2021.

argumentační klamy slouží jako podpora odkazu na pokrytectví (argument *tu quoque*), který odvrací kritiku od cíle tím, že obviňuje druhou osobu ze stejného problému nebo něčeho srovnatelného. Zde by se také již dalo uvažovat i o předsudečné nenávisti, ačkoliv tato pohnutka bývá častější ve sporech rodinného práva.

Tato forma neskrývané, byť však výsledek výrazně ovlivňující předsudečné nenávisti není v českém justičním prostředí vzácná. Zcela zřejmě se jedná o důsledek dlouhodobého (obvykle po celou délku kariérního života) výskytu jedince v sociálně deformovaném až deviantním prostředí, kdy zodpovědní jedinci posuzují zbytek světa z pohledu své pokřivené logiky. Takovým příkladem, kdy jednání a formulace jsou motivovány předsudky vůči skupině, kterou v jejich očích reprezentuje manipulovaná oběť, může být „intelektuální“ produkt JUDr. J. Siváka (MSZ Pha)³², který prostřednictvím souboru induktivních a kauzálních klamů prokazuje nevinu zloděje, a podvodníka, jenž se sám protokolárně přiznal, a veškerý důkazní materiál toto přiznání podporoval. Zjevně deklarovaný předsudek lze vysledovat v rozsáhlé argumentaci manipulátora, zaměřené na nesouvisející civilní spor mezi obětí a pachatelem – a zejména jejich více než 20letý věkový rozdíl. Tvzení manipulátora („...trestná činnost musí být prokázána...“, „...podezřelý nemusí poskytovat důkazy o své nevině...“) jsou fakticky sice správná, ale věcně v ostrém kontrastu s obsahem spisového materiálu. Výrazně se blíží zneužití autority k podpoře manipulativního argumentu (*argumentum ad auctoritatem*). Zatímco názor autority může mnohdy představovat důkazy a data, stává se klamem, pokud je jejich odbornost nebo autorita nadhodnocená, nelegitimní nebo pro dané téma irelevantní. Tento argumentační faul v kombinaci s prostoučným principem falešného dilematu vytváří právě díky zdání autority pro intelektuálně jednoduché autory či čtenáře solidní a nepopíratelný důkaz. V principu jde o každé tvrzení, které nebylo dokázáno, a je tak považováno za nepravdivé (nebo že každé tvrzení, které nebylo vyvráceno, je považováno za pravdivé). Ačkoli všechna dokázaná tvrzení mohou být pravdivá a všechna vyvrácená tvrzení nepravdivá, přesto neplatí, že by všechna nedokázaná tvrzení byla nepravdivá nebo všechna nevyvrácená tvrzení pravdivá. Tvrzení, které nebylo dokázáno ani vyvráceno, může být stejně dobře pravdivé jako nepravdivé, a existují pravdivá tvrzení, která nelze dokázat, a nepravdivá tvrzení, která nelze vyvrátit. Na justiční personál zřejmě příliš intelektuálně těžká úvaha...

A tím se dostáváme již k ryzím manipulacím na objednávku. Typickým příkladem je vytváření obsahově falešných dokumentů, vedoucích k potřebným „správným“ výsledkům. Zde se již obvykle jedná o složitější komplex argumentačních klamů. V různě intenzivní podobě jsou tyto manipulativní komplexy součástí třeba znaleckých posudků z neexaktních oborů, kdy již metodologie a samotná dokumentace znaleckého zkoumání je vedena za určitým cílem. Méně sofistikovaný model, realizovaný se souhlasem dozorcujícího či kontrolního orgánu, se neobtěžuje s náročným procesem konzistentního pokroucení reality, a proto již jen do závěru uvede požadovaný výsledek. Intelektuálně nejubožejší formou, využívající jako zastřešující právě výše zmíněný argument *ad auctoritatem* jako jediný důkaz vlastní postavení, je prostě jen lež obsahově odůvodňující zadání.

Podíváme-li se na tyto formy cílené manipulace blíže, lze tyto subtilní rozdíly rozeznat právě

32 Č.j. 3 KZN 949/2023-5.

u neexaktních oborů. Příkladem může být PhDr. M. Preiss, který se jako klinický psycholog dlouhodobě profiluje coby specialista na stres a posttraumatické poruchy. Jen škoda, že je zcela zřejmě ovládá jen teoreticky, neboť pacienta s těžkou stresovou poruchou, kterou mu tento sám relevantně popsal včetně etiologie, odsoudil jako supervizor psychologického vyšetření opakovaně k dlouhodobému bezdůvodnému užívání psychofarmak, neboť „odborníkovi“ bylo zatěžko být i jen minimálně přemýšlet. Ve zprávě z vyšetření se neostýchal uvést, že „...sdělení zkoumané osoby jsou natolik fantastická (tj. nerozumím tomu), že se musí jednat o bludy...“, ačkoliv vystresovaný pacient jako studovaný odborník relevantně popisoval standardní fyziologické procesy známé každému gymnaziálnímu studentovi. Ten samý soudní znalec na zadání soudů opakovaně vyšetřoval rodiče v rámci opatrovnických sporů, kdy v různých kauzách došel k až obdivuhodně shodným výsledkům – společným jmenovatelem je výchovná nezpůsobilost otců a následně vždy prokázané dlouhodobé týrání dětí patopsychologickými matkami, na kteréž týrání vlastních dětí tito otcové úřady nepohodlně dlouho a hlasitě upozorňovali. Beze studu tento „odborník“ pak veřejně tvrdí, že „...představa, že mělo být odhaleno týrání a nebylo, je pro mne jako znalce velmi nepřijemná“. Svě profesní selhání obhájuje tvrzením, že „Hodně záleží na tom, co uvádí rodiče v průběhu toho znaleckého posudku. Jiná věc je, když by v tomto případě otec uváděl to týrání v průběhu znaleckého posudku a jiná situace, když to neuvádí.“³³ Pokud však otec týrání v jiném případě konzistentně uváděl již před znaleckým vyšetřením a toto znalci relevantními dokumenty doložil, byl v souladu s přáním soudu označen jako nezpůsobilý výchovy.³⁴

Extrémnější příklad je, když psychicky zdravý člověk je znalcem cíleně označen jako nemocný, což v důsledku může vést až k jeho osobní a profesní likvidaci – to celé posudkem, který již na první pohled vykazuje i laikovy zřejmé chyby ve formě i obsahu, splňující definici hrubě zkresleného nebo nepravdivého posudku. Zde se dá uvažovat již přímo o plnění cíleného zadání, zejména když výsledek koreluje s dlouhodobou snahou soudce či jiné autority. Příkladem může být znalecký posudek MUDr. G. Léblové, která svým odborným názorem cíleně zlikvidovala soudem zadanou osobu, když přes vyšetření neshledávající závady v psychice (doložené i řadou vyšetření dalších specialistů) taxativně uvedla skutečnosti reálně doložené věrohodnými dokumenty jako bludy a tím zdravého člověka účelově označila za „paranoidně psychotickou osobnost (F22.0 Porucha s bludy)“.³⁵ Tato účelová likvidace pak byla vyvrácena jak revizním znaleckým zkoumáním, tak akceptací revizních závěrů dalšími zdravotnickými i státními úřady – beze studu, omluvy či náhrady škody.

Nejvýraznějším příkladem účelové manipulace v justičním prostředí je zmanipulovaný rozsudek. Dobře zdokumentovaným příkladem, který je potvrzený právě i nálezem odvolacího senátu MS Pha, je případ nahrazení souhlasu rodiče, řešený před OS P4.³⁶ Zde soudkyně JUDr. A. Rundová nahradila souhlas otce s docházkou dítěte do předškolního zařízení, když tento konstantně poukazoval na vývojovou nezralost a zejména na

33 [online]. Dostupné z: www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-urady-mohly-detem-usetrit-roky-utrpeni-neverily-vsak-ze-je-matka-tyra-239525

34 Zn. posudek č. 607/2022.

35 Zn. posudek č. 393/2022.

36 Č.j. 0 P 307/2021-355.

hygienickou nesamostatnost dítěte. Jistou, avšak nikoliv věcně rozhodnou, satisfakcí je skutečnost, že to samé konstatovala i pediatrička při vyšetření měsíc po rozsudku – matce však vystavila potvrzení o vývojové zralosti za další měsíc pouze na základě jejího tvrzení bez vyšetření dítěte. U dítěte se do několika měsíců vyvinula diagnostikovaná psychicky podmíněná obstipace, bezprostředně jej ohrožující na zdraví. Ve chvíli, kdy JUDr. Rundová zcela argumentačně selhala a otec poukázal na její neumělé pokusy s ním manipulovat k dosažení pro ni obsahově žádoucí odpovědi, narcistní osobnost soudkyně Rundové tuto skutečnost neunesla a v emocionální erupci mu udělila pořádkovou pokutu, když se jeho výpověď pokusila zlostně překřičet. V textu rozsudku pak kromě jiných lží uvedla, že „... arogantně a hulvátsky se chová i (v) průběhu ústního jednání.“ Vzhledem k tomu, že otec byl v oblasti sociálních činností nejkvalifikovanější osobou v jednacím síni, konzistentně upozorňoval na nevhodnost předškolní docházky svého syna, čímž si vysloužil i obvinění z napadení právní zástupkyně matky.³⁷ Odvolací senát MS Pha konstatoval naprosté osobnostní i profesní selhání JUDr. Rundové s tím, že „...otcova reakce v situaci, kdy nemohl ani dokončit větu, byla zcela pochopitelná“ – a pořádkovou pokutu zrušil.³⁸ JUDr. Rundová tento výsledek osobnostně opět nezvládla a následně demonstrovala nadřazenost soudce nad právem pomocí tak extrémních prostředků jako je presumpce viny či písařská oprava nesprávnosti v meritu věci soudním úředníkem. Obdobné patopsychologické chování zmiňují i jiné její oběti. Kvalifikace této ostudy justice v právu rodinném dle jejích vlastních slov pochází zejména z toho, že je matkou tří dětí. O vlivu dokončených gravidit na konstantní úroveň inteligence bylo popsáno výše... Tímto příkladem jsem se tak posunuli z předchozího prostředí fuchidiocie již plně do oblasti narušené psychiky jako procesu vnímání reality ve formě narcistních a sociopatických poruch.

Demonstraci narcismu v nejčistější podobě si dopřejeme z prostředí Vrchního soudu v Praze, kde se o ni laskavě postaral svým zpracováním Mgr. P. Černý. Ten se v analyzovaném usnesení³⁹ dopouští kromě věcných manipulací s realitou v globálním pohledu textu i výrazné manipulace autoritou, kdy zcela zjevně nepravdivá (mnohdy až vyloženě lživá) tvrzení podává čtenáři jako nezpochybnitelný fakt, ačkoli ví (nebo by alespoň ve světle své praxe vědět měl), že jsou nepravdivá. Tato lživá tvrzení pak ve smyslu in dubio contra reo vedou k odůvodnění údajné, avšak reálnými důkazy neprokázané, činnosti odsouzeného, jen aby nemusel povolit obnovu řízení, kde by vyšlo najevo, že celý případ byl od počátku vyšetřování – prostě zpackaný. Celý text usnesení využívá další z typicky manipulativních taktik ve formě zahlcení slovy, kdy pisatel úmyslně zastírá informační nedostatečnost přehrší bezobsažných formulací, maskujících absenci informací a důkazů. Text analyzovaného usnesení je ukázkovým případem odborné zaslepenosti zpracovatele, vykazující též výrazné znaky narcistní poruchy osobnosti. Ačkoliv vzděláním pouhý absolvent magisterského studia práva, odvažuje se „zasvěceně“ hovořit o problematice přírodních věd, a dokonce ji opravovat. Je jen ke škodě justici jako systému, že neví, o čem mluví – kéž by to neplatilo alespoň v jeho vlastní odbornosti, právu, kde však vykazuje výrazné mezery z nepochopení principu věci. Explicitním důkazem o úmyslnosti manipulativních tvrzení zpracovatele Černého za účelem uškodit odsouzenému je i faktický rozpor v reálných a zpracovatelem Černých vybájených datech

37 Č.j. 0 P 307/2021-358.

38 Č.j. 14 Co 258/2022.

39 Č.j. 15 To 63/2023-107.

– zpracovatel Černý uvádí „zjištění, kolik kilogramů marihuany se vejde do jednoho kbelíku s víkem – **40 kg**“⁴⁰ s odkazem na výpověď spolupracujícího odsouzeného, ačkoliv tento sám uvádí, že „Vypěstované konopí bylo v plastových kyblících o obsahu **40 l**, který byl ještě uložen v papírové krabici.“⁴¹ Sušina konopí není voda, její hustota je 0,1 g/cm³, tj. náplň předmětného kbelíku by ideálně vážila max. 4 kg. A podobných logických diskrepancí je text usnesení plný... Odborná „erudice“ magistra práv, radícího soudním znalcům v přírodních vědách, je pozorovatelná v obsahově rozsáhlých pasážích, kdy kromě manipulace s výpočty cíleně manipuluje i s právními podklady k jejich provedení, aby svědčily v neprospěch odsouzených, kdy zemědělské dotační směrnice vydává za závazný forenzní předpis – to celé na 10 stránkách.

Podobným expozé se demonstruje právě narcistická porucha osobnosti, projevující se trvalou potřebou grandiozity, obdivu od druhých a nedostatkem empatie. Lidé s narcistickou poruchou osobnosti bývají velmi přecitlivělí na zranění sebevědomí, na které mohou reagovat defenzivně hněvem nebo devalvací druhých. Patologie narcistické poruchy osobnosti se empiricky demonstruje konflikty s okolím a zároveň deficity týkajícími se vlastního sebevědomí – což, jak je uvedeno výše, poměrně dobře vystihuje osobnosti pohybuující se v justičním prostředí. Pro narcisty bývá obtížné požádat o pomoc, protože to považují za známku slabosti a zároveň to zraňuje jejich sebevědomí. Jsou pevně přesvědčeni, že porozumět či hodnotit je může pouze osoba, která dosahuje srovnatelného sociálního statutu.⁴²

Přehledka defektních myslí by nebyla kompletní bez již zmíněné JUDr. A. Rundové, která ve své osobnosti zdařile koncentruje znaky narcismu i sociopatie – a stala se tím proslulá na evropské úrovni. Kromě již zmíněného, a jak demonstrováno dříve, nijak neobvyklého případu cílené likvidace jednoho rodiče zdánlivě legálními prostředky pro dosažení svého rozmaru bez ohledu na dítě – i za cenu týrání jak rodiče, tak dítěte, se tato ostuda justice nesmazatelně zapsala do historie práva. V únoru 2022, tj. v době, kdy již byly známé důsledky experimentálních genových injekcí proti covidu na zdraví a manipulace s nimi spojené, předběžně vykonatelným rozhodnutím, nutícím zjevně otcem zmanipulovanou 9 letou dceru, nahradila souhlas matky-lékařky rozhodnuté nechat zcela medicínsky správně u zdravého dítěte přirozený průběh imunitní odpovědi.⁴³ V té době již byla několik měsíců známá aktuální statistika ONS (UK), upozorňující na úmrtnost dětí (10–14 let) v závislosti na vakcinaci proti covidu (01-10/2021). Porovnání bylo drtivé; neočkovaní-očkovaní 1 dávkou-očkovaní 2 dávkami vykazovali na 100.000 osob poměr úmrtí 4,58-45,12-238,37 osob.⁴⁴ I přesto – nebo možná právě proto – JUDr. Rundová dívku odsoudila k 50x vyšší pravděpodobnosti úmrtí v době, kdy prokazatelně od převládající

40 Č. j. 15 To 63/2023, čl. 23.

41 Č. j. 1 T 21/2020, str. 11.

42 HOUBOVÁ, P. et al. *Narcistická porucha osobnosti – diagnostika a léčba. Psychiatr. pro Praxi*, 2005; 1: 18-25.

43 [online] Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-vakcina-soud-rozhodl-mistomatky-dcera-se-muze-naockovat-187639>

44 LEHMERT, K., LAVIČKOVÁ, K., AMBROZOVÁ, E., KOLEŇÁK, J. *The End of Covid Crisis – Lessons Learned and Time to Prepare for Future Events. In: Proceedings of 15th Int. Sci. Conf. European Forum for Entrepreneurship 2022, Praha: Newton University, 2022.*

varianty covidu nehrozilo zdravému dítěti vážné riziko. K odůvodnění této potenciálně smrtelné manipulativní hry si JUDr. Rundová zvolila jako berličku názor Ústavního soudu, který byl publikován usnesením 24. 8. 2021, spisová značka IV ÚS 1637/2021, bod 18 – ten se však vztahuje na aplikaci klinicky testované a lety praxe ověřené vakcíny proti meningokokům. Nemá žádný vztah k aplikaci nevyzkoušené a klinicky netestované látky, která nesplňuje charakteristiku vakcíny – neboť tyto prokazatelně nechránily před přenosem infekčního agens, zato má již v době rozsudku známá zdravotní rizika s vysokým potenciálem úmrtí nebo doživotních následků. Což JUDr. Rundovou klasifikuje zcela zřejmě jako manipulativní lhářku a podvodnici – a ve světle i dalších, zde nepublikovaných, informací bezpochyby i jako narcistní sociopatku.

Tento konkrétní případ je o to zajímavější, že jeho *modus operandi* odpovídá jiné kauze, kdy stejná soudkyně vyvinula extrémní tlak na otce i dítě 7 změnami režimu styku za 13 měsíců (např. z paritní péče na 2x 48 hod), aby rozdělila jejich úzkou rodičovskou vazbu, kdy dítě bylo cíleně přičleno psychopatické matce (Hare skór 40/40 – i Ted Bundy měl 39/40). I v tomto případě byl neposlušný rodič (zde pro změnu matka) v rámci opatrovnického styku nátlakem soudu „vedena k rozumu“, pro změnu asistovaným stykem (1 hod/14 dní). Zde dokonce překvapivě pozitivně reagoval i OSPOD a upozornil bezvýsledně soudkyni na nutnost okamžitého zavedení standardního styku díky vytvoření syndromu zavrženého rodiče.

Byť existuje řada terminologických konceptů – a sociopatie jako termín byla z oficiální terminologie vyřazena (ze světa však nezmezila), v současnosti je tato dysfunkce řazena mezi antisociální poruchy osobnosti. Je charakterizovaná omezenou schopností empatie a dlouhodobým vzorem přehlížení nebo porušování práv druhých. Mezi další příznaky patří impulzivita a bezohledné chování, nedostatek výčitek svědomí poté, co deviant ublížil jiným, klamavost, nezodpovědnost a agresivní chování.⁴⁵ A právě tyto maladaptivní vzorce sociálního chování, kognice i vnitřního prožívání, výrazně odlišné od norem běžné populace, byly čtenářům tohoto textu nastíněny výše.

Tento text zdaleka není vyčerpávající, neboť patopsychologických osobností je v naší justici mnohem více. Soustavný výzkum chybí, avšak i uvedená analýza ukazuje některé důležité informace. Předně, sebevědomí má vyrůstat ze znalostí – není-li co demonstrovat, vystoupení vyzní výrazně komicky až pateticky. Fachidiocie v kombinaci s absentujícím kritickým myšlením a narcistním vnímáním je potenciálně smrtelným koktejlem, zejména když je tento deviantní komplex zaštitěný paragrafy podporujícími sociální devianty v jejich výlučnosti. Absentující osobní odpovědnost a faktická beztrestnost jen této situaci nahrává, neboť pohled justičního personálu na reálný svět je výrazně deformován pokřiveným sociálním prostředím, které zároveň rychle Luciferovým efektem zpracuje nově přichozí do systémem požadovaného rámce. O své vlastní výlučnosti, inteligenci a nezaujatosti se justiční personál přesvědčuje intenzivní sebemanipulací, podporující právě demonstrované sociálně patologické procesy myšlení. Nejhorší sebemanipulací je totiž věřit, že není žádný důvod ani ochota manipulovat s jinými.

45 „Antisocial Personality Disorder: Often Overlooked and Untreated“. American Psychiatric Association. 29 Dec 2022. [online]. Dostupné z: www.psychiatry.org/news-room/apa-blogs/antisocial-personality-disorder-often-overlooked

Z výše uvedeného letmého nastínění lze i bez detailnější analýzy konstatovat, že beztrestně lze zmanipulovat naprosto legálně jakýkoliv případ. V justičním prostředí platí základní premisa, že pravda, spravedlnost, právo a zdravý rozum (o vědě nemluvě), se v jedné místnosti nevyskytují, neboť by mohly zastínit něčí ego v taláru. Typické pro justiční jednání je výrazné nadužívání hodnotících adjektiv, předkládání vlastních představ a domněnek jako nezpochybnitelných faktů a zejména stereotypní uvažování v intencích vlastních deformovaných hodnot. Nepochopením vlastní profesionální existence jako placené služby veřejnosti, zaslepenost mocí bez fungujících autokorektivních mechanismů vede k pocitu výlučnosti až arogance moci, podpořené výraznou ochranou věcně pokřivenými právními mechanismy. Prostředkem k prosazení sociálně deviantních cílů jsou právě různé techniky manipulace s cílovými osobami, jejich verbální zneužívání mikroagresí prostřednictvím konfrontačních výslechových technik. Z toho vyplývající množství lidí postižených posttraumatickými poruchami, panickými či úzkostnými reakcemi jako následek působení justice je výrazným faktorem, snižujícím věrohodnost justice jako takové, neboť zatímco alespoň některé oběti trestné činnosti mohou čekat kompenzaci, mnohem víc trvale poškozených obětí vyrobí justice sama – úmyslně, bezdůvodně.

Oborová zaslepenost justičního personálu neumožňuje obvykle kvalifikovaně posoudit ani základní témata, neboť je-li někdo odborníkem v oblasti práva, jen těžko lze očekávat hluboké znalosti v oblasti jiných věd. Ovšem narcistní uvažování neumožňuje si tuto realitu přiznat – až příliš často chybí zdravý úsudek a odvaha k vlastnímu názoru. Tyto omezené osobnostní kvality se stávají základem pro subjektivní, manipulativní hodnocení díky propastnému rozdílu justiční praxe vnímání, reality a názorů skutečných odborníků. Vzhledem k tomu, že sociálně patologické prostředí justice si již od škol vychovává vhodné pokračovatele a při celoživotním začlenění do této pokřivené reality jen málo z nich zůstane mentálně nepostížených, lze zcela důvodně uvažovat o nekalé profesní solidaritě, ne-li až o justiční mafii. Z toho vyplývá jediné – nahradí-li justiční rozhodovací procesy nejméně na obecné úrovni umělá inteligence, horší už to nebude. A rozhodně se zlepší gramatika písemných vyhotovení.